

PERZYNA (14) *sb f*

perzyna (12), **pyrzyna** (2), [**pierzyna**]; *pyrzyna BartBydg, Mącz.*

-é- *KochJez* (2), -e- (1) *KochTr*; *a jasne,*

sg N *pyrzyna* (2), [*perzyna*]. ◇ *D* *perzynie* (2). ◇ *A* *perzynę* (1). ◇ *I* *perzyną* (1). ◇ *pl N* *perzyny* (2). ◇ *G* *perzyn* (1). ◇ *A* *perzyny* (4). ◇ *I* *perzynami* (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

Rozżarzony węgiel, się popiół, zgliszcza; też popiół w ogóle, pył; favilla BartBydg, Vulg, Mącz, Cn; cinis PolAnt (14) : *Favilla*, *glownya*, *pirzyna BartBydg* 56b; *Mącz* 120a; *Sokół* [= *nazwa twierdzy*] z *pérzynami* *Aż pod niebo wyleciał wespół z obróncami. KochJez* A3v; [*StryjPoczqt* 78; *Volck* Qqq2v].

perzyna z czego (1): *potym nápal prochu álbo perzyn s pápiero SienLek* 110v.

W porównaniach (5): *Leop Iob* 30/19; *RejZwierc* 263; *KochTr* 20; *Nie długo doczekamy da Bog tey nowiny/ Ze fie rozleca [nieprzyjaciele] iáko lekkie perzyny. KmitaPsal* A4v. *Cf* »podobny piaskowi i perzynie«, »jako plewy i jako perzyna«.

Zwroty: »ginać perzyną« = *zostać wypalonym* (1): *Choć polá rodzą (pátrz iáka to fregość) Przedsię tu v nas vřtáwiczna drogość/ Wáńczošem gáie y niezmierne gina/ Láfy perzyną. KlonFlis* C4.

»w perzyny obracać« [*szyk zmienny*] (2): *GlabGad* H3v; [*żałość*] *ták zdrowié nieznácznie tve pľuie: iáko ogień łuchy knot obraca w perzyny/ Dármo nie vpuřzczáiac namnieyřzéy godziny. KochTr* 20.

»w perzyny się rozleć« (1): *y vkazałbych zbotwiáią y zgnoioną łuknią/ ktorą trząńnawřzy/ gdyby fię w perzyny rozlećiáią/ mowiłbych do was: [...] SkarKazSej* 705b.

[»na pyrzyny spalić«: *usque ad favillam consumi faciet afz napyrzyny řpaly TomZbrudzBrul Leop* 6/11.]

Szeregi: »ogień i perzyny« (1): *A widząc gęłté ognie/ y blikié Pérezyny/ Téyże nocy żonę řwá [...] z Stáryckiego dworá Do Mołkwy wyřłał KochJez* B2v.

»podobny piaskowi i perzynie« (1): *Wrzucił mię do błotá y řtałem fię podobnym piáskowi y perzynie [assimilatus sum terrae et cineri]. BudBib Iob* 30/19.

[»jako plewy i jako perzyna«: *Będa iáko plewy ná wietrze/ y iáko perzyná [Erunt sicut paleae ante faciem venti et sicut favilla]/ kthorą wicher rozwiewa. Leop Iob* 21/18 (*Linde*).]

»perzyna i (albo) popiół« = *favilla et cinis Vulg* (2): [*ogień*] *řłomę albo plewy hnet w perzyny obracza albo w popiół. GlabGad* H3v; *Leop Iob* 30/19.

»(jako) proch a (albo) (jako) perzyny« (2): *SienLek* 110v; *Abowiem ty wřzytki ine mocy/ ieřli przy nich nie będzie mocy Páńłkiey/ řá tho iáko proch á iáko perzyny co řnádnie od wiátru po řtronach mogą być roznieřiony. RejZwierc* 263.

Przen (1) :

Zwrot: »w perzynę pojęć« = *zniszczyć* (1): *Ták fię popľuie y w niwecz obroći/ y w dym á w perzynę poydźie chwałá wářzá SkarKazSej* 705b.

Szereg: »dym a perzyna« (1): *SkarKazSej* 705b *cf* *Zwrot*.

Cf 2. PERZ, [PERZENIE]